

Sak 11/24: Kvote for betinget skadefelling av ulv i region 3/Oppland i 2024- 2025

Sekretariatets forslag til vedtak

Roviltnemnda i region 3 vedtar en kvote på 6 ulver for betinget skadefelling. Kvoten gjelder for perioden fra 1. juni 2024 til 15. februar 2025 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten gjelder for hele roviltregion 3/ Oppland.

Vi stiller følgende vilkår:

- Forvaltningsplanen for rovilt i region 3 skal ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også roviltforskriften §§ 1, 6 og 9.
- Så langt det er mulig, skal det gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.
- Felling eller forsøk på felling av ulv skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 970 29 840. Skytter har ansvaret for at meldingen kommer frem, også der dette videreformidles via andre (f.eks. fellingsleder). Utenom åpningstidene for Statsforvalterens vakttelefon, skal det sendes melding på SMS.
- Den som skadeskyter ulv skal uten opphold underrette Statsforvalteren på telefon 970 29 840 og nærmeste politimyndighet.

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 8 i roviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Gjennom saksutredningen er nemnda forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om ulvens bestandsstatus- og utvikling. Nemnda viser til sekretariatets vurderinger om at et slik uttak ikke vil medføre for stor belastning på ulvebestanden, og at de rettslige vilkårene for å vedta en kvote for betinget skadefelling av ulv er oppfylt.

Her finner du [naturmangfoldloven](#) og [roviltforskriften](#).

Bakgrunn for saken

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Skadefelling retter seg mot enkeltindivider, og er ikke et virkemiddel som kan benyttes til å regulere bestanden. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt.

De regionale rovviltnemndene har myndighet til å fatte vedtak om kvote for skadefelling jf. rovviltforskriften § 8, når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvoten og den områdeavgrensning som er satt, jf. rovviltforskriften § 9. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Bestandssituasjonen for ulv

Resultatene fra overvåkingen av den sørskandinaviske ulvebestanden presenteres i en årlig rapport: «[Bestandsovervåking av ulv vinteren 2022/2023](#)». For den norske delen av bestanden utarbeides det i tillegg foreløpig rapporter gjennom kartlegningsperioden. Den nyeste foreløpige rapporten med de siste opplysningene om bestandssituasjonen i Norge er presentert i rapporten «[Ulv i Norge pr 24. mars 2024 – foreløpige konklusjoner for vinteren 2023-2024](#)».

Kartlegging av valpekull og antall ulver i Skandinavia foregår hver vinter i perioden fra 1. oktober til 31. mars. Bestandsstørrelsen for ulv i Sverige beregnes på bakgrunn av antall registrerte valpekull, mens i den norske delen av bestanden kartlegges alle individer ved sporing og DNA-analyser.

Den felles skandinaviske ulvebestanden er for sesongen 2022-2023 beregnet til å bestå av ca. 510 individer. Det er en nedgang på 30 individer fra forrige vinter. I Norge ble det registrert ca. 66-68 ulver siste kartlegningsperiode, når ulver i grenserevir deles mellom landene. I Sverige har bestanden hatt en liten nedgang fra 460 til 450 individer (inkl. halvparten av grenserevirene). Det var totalt seks ynglinger i Norge, der grenserevir teller med en faktor på 0,5. Av disse var tre i helnorske revir. Bestanden er med dette over det nasjonale bestandsmålet for ulv, men for første gang på sju år var det påvist under 100 ulver innenfor landets grenser, som er en nedgang på bortimot 30 prosent fra registrerings sesongen 2021-2022.

Hittil denne vintersesongen, fra 1. oktober til 24. mars, er det registrert totalt 72-78 ulver i Norge, inkludert de som lever på begge sider av grensen til Sverige. Etter å ha trukket fra de 18 ulvene som er avlivet i samme periode, er det nå 54-60 ulver i her til lands i vinter, hvorav 31-35 har sitt tilhold kun i Norge.

Det har blitt bekreftet fire valpekull i norske ulverevir og tre valpekull i grensen der ulvefamilie antas å ha tilhold på begge sider av grensen. Av de nye revirene som er identifisert denne vinteren, er ett i Norge. Av de påviste yngling denne vinteren er det tatt ut et helnorsk revir og et grenserevir på lisensfelling på etterjulsvinteren.

Region 3/ Oppland er utenfor forvaltningsområdet for ulv, men det forekommer jevnlig streifindivider av ulv i regionen. I løpet av kartleggingsperioden er det ikke registrert forekomst av ulv i rovviltregion 3. I all hovedsak er de registrerte individene i vinter påvist i de regionene som har ulvesone (region 4 og 5). Det har vært stor variasjon i antallet ulv som er felt i region 3 de senere årene (tabell 1).

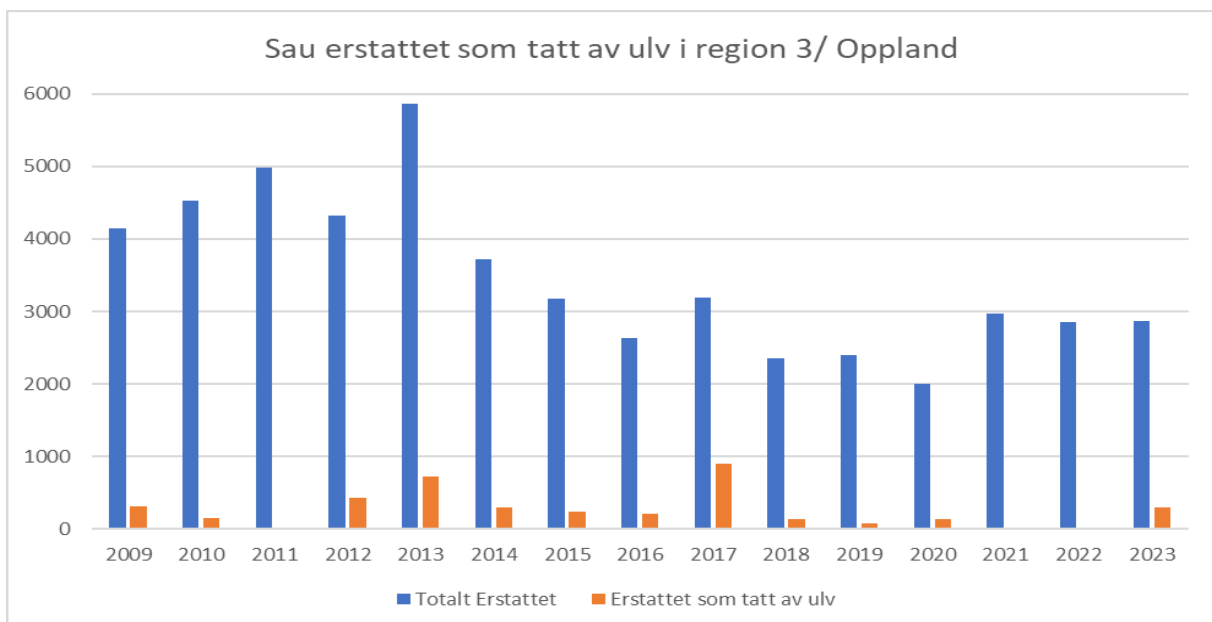
Tabell 1: Antall ulver felt ved skadefelling og lisensfelling i region 3 i perioden 2018 - 2024

År	Skadefelling	Lisensfelling	Totalt
2024	0	0	0
2023	0	0	0
2022	1	0	1
2021	0	0	0
2020	1	4	5
2019	0	0	0
2018	1	1	2

Taps- og skadesituasjonen for husdyr og tamrein på beite

På landsbasis ble det i 2023 erstattet 1943 sau som tapt til ulv. Tap til ulv i region 3 varierer mye mellom år. Det ble erstattet 298 sau som tapt til ulv i region 3 i 2023, mens det ble ikke erstattet sau som tapt til ulv de to foregående årene, men tidligere har det også vært årvisse tap av beitedyr til ulv i regionen. Det er ikke dokumentert tamrein tapt til ulv i reindriftsåret 22/23, og heller ikke erstattet tamrein til ulv i region 3.

Gjennom beitesesongen 2023 behandlet Statsforvalteren i Innlandet 22 søknader om fellingstillatelse på ulv (nye eller forlengelser). Det ble gitt skadefellingstillatelse i 16 tilfeller, mens 6 søknader ble avslått. Hoveddelen av disse er gitt etter skadesituasjoner i region 5/Hedmark. For region 3 ble det i 2023 gjort 9 vedtak som omhandlet skadefelling av ulv, 8 tillatelser og ett avslag. Det ble dokumenterte tre observasjoner av ulv i region 3 i beitesesongen 2023, men det ble ikke felt ulv på skadefelling i 2023.

Figur 3: Antallet sau erstattet totalt og sau erstattet som tatt av ulv i region 3/ Oppland i perioden 2009 – 2023.

Sekretariatets vurderinger

Rovviltnemndas myndighet

Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 8, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Rovviltregion 3/ Oppland har ikke regionalt bestandsmål for ulv, og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling.

Sekretariatets vurdering av det rettslige grunnlaget

Ulv er fredet i Norge. Felling kan likevel tillates blant annet for å forhindre skade på husdyr og tamrein jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav b. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Loven må forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. For ulv er det i praksis skade på sau og tamrein som er de mest aktuelle skadetyper.

Vilkåret om at uttaket må avverge skade

Det slippes et stort antall husdyr og tamrein på beite fordelt over hele regionen. Det forekommer nesten årlig skader på beitedyr forårsaket av ulv. Hvor skadene oppstår og hvor omfattende de er, varierer fra år til år. Det ble erstattet 298 sau som tapt til ulv i region 3 i 2023, mens det ble ikke erstattet sau som tapt til ulv de to foregående årene, men tidligere har det også vært årvisse tap av beitedyr til ulv i regionen. Sekretariatet mener det er sannsynlig at det kan oppstå skader på sau i kommende beitesesong, det kan også forekomme skade på tamrein. Dersom ulv kommer inn i beiteområder for sau og tamrein vil skadeomfanget erfaringsmessig kunne bli stort. Vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b anses oppfylt for hele regionen. I vurderingen er det også lagt vekt på prinsippet om differensiert forvaltning. Region 3 er utenfor forvaltningsområdet for ulv, og terskelen for å iverksette skadefelling skal være lav.

Vilkåret om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse- fastsettelse av kvote

Ifølge naturmangfoldloven § 18, andre ledd, kan vedtak bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ved vurdering av kvote for felling skal rovviltnemndene, ifølge kommentarene til § 7 annet ledd, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle bestandsmålet for regionen.

Den felles skandinaviske ulvebestanden er for sesongen 2022-2023 beregnet til å bestå av ca. 510 individer. I 2022 var det totalt 6 ynglinger i Norge. Av disse var 3 i helnorske revir. Bestanden er med dette over det nasjonale bestandsmålet for ulv.

Sekretariatet viser til at skadefelling ikke er et virkemiddel for å regulere bestanden, men at formålet er å håndtere akutte skadesituasjoner eller situasjoner hvor det er et overhengende skadepotensial. Statsforvalteren må i hvert enkelt tilfelle vurdere en eventuell iverksetting opp mot regional forvaltningsplan og kriteriene i rovviltforskriften. Det er ikke forvaltningsområde for ulv i region 3, og terskelen for å iverksette betinget skadefelling vil være lav. Skadefelling i region 3 vil være rettet mot streifende individer som oppholder seg i relativt stor avstand fra forvaltningsområdet for ulv. Innvirkningen på bestanden gjennom uttak i region 3 vil være begrenset.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3 – Saksframlegg

I 2023 vedtok nemnda en kvote på seks dyr for betinget skadefelling i perioden 1. juni 2023 – 15. februar 2024. Det ble ikke felt ulv på skadefelling i region 3 i 2023. Siden både skadefelling og all øvrig irregulær avgang (påkjørslar mv.) belastes skadefellingskvoten, er det etter sekretariatets vurdering behov for en kvote på inntil seks ulv også i 2024. Perioden for lisensfelling av ulv varer frem til og med 31. mai, og det er fortsatt mulig at det blir felt dyr på lisensfelling som også trekkes kvoten for skadefelling før beitesesongen. Erfaringer fra tidligere år tilsier at en skadefellingskvote på seks dyr kan være nødvendig for å kunne forbygge skader på husdyr gjennom hele beitesesongen. Som følge av endret lisensfellingsperiode kan det også være behov for å iverksette skadefelling helt frem mot 1. desember. Dette gjelder spesielt i beiteområder for rein.

Ut fra tilgjengelig kunnskap om bestandens status og utvikling, og med henblikk på at skadefelling kun vil gjelde individer som oppholder seg utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, anser sekretariatet at en kvote for betinget skadefelling på seks dyr er forsvarlig med hensyn til den samlede belastningen på ulvbestanden. Et slikt uttak ansees å ikke ville true ulvbestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd. Uttaket vil ha liten innvirkning på muligheten for å nå det nasjonale bestandsmålet kommende år.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Skadepotensialet kan mest effektivt reduseres gjennom tiltak som skiller beitedyr og ulv, for eksempel ved innmarksbeite eller tidlig nedsanking av sau. Samtidig er dette inngripende tiltak som legger begrensninger på beitebruken. Det fremgår av rovviltforliket at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at beitenæringen skal tilpasses rovvilt i rovviltprioriterte områder, mens det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for uttak av rovvilt. Det skal mer til for å se andre tiltak som tilfredsstillende i beiteprioriterte områder, der også landbruksfaglige hensyn må vektlegges, enn i rovdyprioriterte områder. Sekretariatet anser at det ikke finnes andre forebyggende tiltak som på en tilfredsstillende måte kan redusere skadepotensialet.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal tuftes på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, jf. naturmangfoldloven § 8. Bestandssituasjonen for ulv er godt dokumentert gjennom årlige tellinger, og man har dermed god oversikt over utviklingen i bestanden.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 sier at når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Sekretariatet anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at nemnda kan fatte vedtak, og føre-var prinsippet tillegges mindre vekt.

Biologien og økologien til ulv er godt undersøkt, og gjennom nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus- og utvikling for arten nøye. Ut ifra den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for ulv mener sekretariatet å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en kvote for skadefelling, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Paragraf 11 anses ikke som relevant i denne sammenheng.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3 – Saksframlegg

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 3/ Oppland. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Ved å nytte differensiert forvaltning, mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivarettatt.

Sekretariatets konklusjon

I region 3/ Oppland er det ikke regionalt bestandsmål for ulv, og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling. Sekretariatet anser at det rettslige grunnlaget for å vedta kvote for skadefelling av ulv i region 3 er oppfylt. For å forebygge skader på beitedyr, og med hensyn til bestandssituasjonen, anbefaler sekretariatet at det fastsettes en kvote for skadefelling på 6 ulver i region 3/ Oppland.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Therese Ruud
seniorrådgiver

Sekretariatet for Rovviltnemnda i region 3, 07.05.2024